

Εργασία Λογοτεχνίας
για τον κύριο Μοιάνο
στο βιβλίο
‘ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΕΛΠΙΣ’
του
Αντώνη Σαμαράκη

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Σύντομη περίληψη κάθε αφηγήματος
2. Κύριος και δευτερεύοντες θεματικοί άξονες κάθε αφηγήματος
3. Ποιοι άξονες (θέματα) διαρρέουν το σύνολο του βιβλίου και συνέχουν σε ένα σύνολο τους επιμέρους άξονες των αφηγημάτων;(κεντρικός άξονας όλου του βιβλίου)
4. Γιατί το ομότιτλο αφήγημα (‘Ζητείται Ελπίς’)είναι το τελευταίο του βιβλίου;

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

ΞΑΝΘΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ

Το διήγημα αυτό αναφέρεται σε ένα παντρεμένο άνθρωπο χωρίς παιδιά που κάνει μια μετριότατη ζωή ,ώσπου μια μέρα βρίσκει σε ένα λεωφορείο ένα παιδικό περιοδικό μέσω του οποίου ξαναγυρνάει στην παιδική του ηλικία. Το περιοδικό αυτό τον καθήλωσε και τον άλλαξε ριζικά σε έναν άνθρωπο από όλες τις πλευρές (επαγγελματικά ,ερωτικά ,ψυχικά και σωματικά) υγιή. Το περιοδικό αυτό μάλιστα του άρεσε τόσο πολύ που το προμηθευόταν κάθε βδομάδα και μάλιστα έστειλε και κάποια πεζοτράγουδα με το ψευδώνυμο ‘Ξανθός Ιππότης’. Όταν ,όμως , το περιοδικό οργάνωσε μια συγκέντρωση και ο ‘Ξανθός Ιππότης’ πανευτυχής παράτησε την δουλειά του και έτρεξε σε αυτήν ,τότε κατάλαβε ότι δεν ήταν παιδί με τον πιο οδυνηρό τρόπο ,ακούγοντας το από ένα μικρό και αθώο κοριτσάκι.

Η ΣΑΡΞ

Το διήγημα αυτό αναφέρεται σε ένα νεαρό ιερέα μιας λαϊκής συνοικίας ο οποίος προέρχεται από μία μικροαστική οικογένεια και έχει το όνειρο να οδηγήσει όσους πιο πολλούς μπορεί στο δρόμο του Θεού από αυτή την υποβαθμισμένη ηθικά κοινωνία. Μία μέρα ,λοιπόν, την ώρα που διάβαζε κάποιους ψαλμούς ένα παιδί τον επισκέφθηκε για να τον ενημερώσει ότι ένας άνθρωπος πεθαίνει και ότι πρέπει να τον μεταλάβει. Όταν ,όμως, ο ιερέας φτάνει στο μικρό και παλιό δωματιάκι του ετοιμοθάνατου έτοιμος να τον μεταλάβει, πριν προλάβει να πει τα απαραίτητα ο εξαντλημένος και εμφανώς πεινασμένος άνθρωπος ξεφώνησε δύο λέξεις που έκαναν τον ιερέα να του δίνει τη μία μετάληψη μετά την άλλη: **‘‘Δώσ’ μου’’**

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Μετά από δυόμισι χρόνια περίπου, ανελέητου πολέμου με τους Άλλους ,της αντίπερα όχθης του ποταμού, ο φαντάρος με το στράτευμά του, βρίσκεται εδώ και τρεις βδομάδες σε απραξία. Το ποτάμι ήταν μεγάλος πειρασμός αν σκεφτεί κανείς την εξαθλίωση και τη βρωμιά των στρατιωτών και τελικά ο φαντάρος δεν άντεξε. Έβγαλε τα ρούχα του και μπήκε στα καθαρά νερά του ποταμού και αμέσως ένιωσε καθαρός ,τόσο σωματικά ,όσο και ψυχικά ,καθώς έφυγαν από μέσα του δυόμισι χρόνια πολέμου και γύρισε στην παιδική του ηλικία. Όταν ,όμως, κατάλαβε ότι ένας από τους Άλλους κολυμπούσε επίσης ,ξανάγινε ένας φαντάρος και μετά από μερικά λεπτά αμηχανίας

έτρεξε προς το τουφέκι του και το πρόφτασε πιο γρήγορα από τον άλλον , χωρίς ``α`` κεφαλαίο τώρα πια, καθώς και οι δυο ήταν γυμνοί και όχι δεν πυροβόλησε ,ήταν γυμνοί. Το τελευταίο πράγμα που άκουσε ήταν ο πυροβολισμός από το τουφέκι του Άλλου.

Ο ΤΟΙΧΟΣ

Σε μία βιομηχανική φτωχογειτονιά ένα παιδί ήταν σοβαρά άρρωστο και ο γιατρός είχε προτείνει ξεκούραση ,καλό φαΐ ,καθαρό αέρα και προσοχή στο ψυχικό παράγοντα. Το παιδί ,λοιπόν, σταμάτησε να δουλεύει και η μητέρα του δούλευε ακατάπαυστα για να του προσφέρει όσο καλύτερο φαΐ μπορούσε , τα εργοστάσια βέβαια δεν σταμάτησαν να μολύνουν τον αέρα. Αλλά η μητέρα δεν είχε καταλάβει την τελευταία συμβουλή του γιατρού για αυτό της την εξήγησε ένας δημόσιος υπάλληλος ,αλλά και πάλι δεν μπορούσε να καταλάβει. Έτσι ,όσο ένας τεράστιος τοίχος υψωνόταν στη θέση ενός σπιτιού της αυλής τόσο πιο επιθετικοί γίνονταν οι κάτοικοι της πολυκατοικίας και κυρίως τόσο επιβαρυνόταν η υγεία του παιδιού. Ο δημόσιος υπάλληλος ένιωσε την πίεση που ασκούσε ο τοίχος στους ανθρώπους και παραφρόνησε ,σκέφτηκε τον τοίχο ως ένα φριχτό πρόσωπο και το σκότωσε ρίχνοντάς του και τις έξι σφαίρες του πιστολιού του.

Σ' ΕΝΑ ΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ

Από μικρός είχε μανία με τα τραίνα. Το έσκαιγε από το σχολείο για να πάει στο σιδηροδρομικό σταθμό. Του άρεσε τόσο πολύ η ατμόσφαιρα του σιδηροδρομικού σταθμού που ήθελε να γίνει σταθμάρχης, αλλά επειδή δεν τα κατάφερε στο σχολείο έγινε σιδηροδρομικός. Μια μέρα σε ένα σιδηροδρομικό σταθμό στα σύνορα ,όπου και δούλευε εκείνο τον καιρό, ένας επιβάτης λίγο πριν περάσει το τραίνο τα σύνορα πήδηξε από αυτό. Υποψιαζόμενος αυτός είτε σαμποτάζ είτε λαθρεμπόριο τον καταδίωξε για να τον βρει να κάθεται στην σκάλα ενός βαγονιού με το πρόσωπό του μέσα στα χέρια του. **Δίστασε να φύγει για να έχει ακόμα την ελπίδα ότι εάν φύγει θα γίνει καλύτερος ,γιατί εάν έφευγε και δεν γινόταν καλύτερος τότε κάθε ελπίδα θα χανόταν.**

Ο ΗΛΙΟΣ ΕΚΑΙΓΕ ΠΟΛΥ

Ο ήλιος έκαιγε πολύ ,όταν ένα φτωχός άνεργος αποφάσισε ότι θα σταματήσει να ψάχνει για δουλειά μετά από οχτώ άκαρπους μήνες αναζήτησης εργασίας και ότι τα τελευταία του χρήματά του θα τα ξοδέψει για να πάρει ένα λαχείο .Τελικά ,όμως , όταν είδε μία καλή προσφορά εργασίας κατάλληλη για αυτόν αποφάσισε να κάνει μία ακόμη προσπάθεια ,παρά την αρχική του διστακτικότητα. Ήταν , όμως , αζύριστος και χρειάστηκε να χάσει κάποια λεπτά ξυρίζοντας το πρόσωπό του. Όταν ,όμως , έφτασε στο γραφείο ,ανεβαίνοντας έξι ορόφους ,επειδή η χρήση του ανελκυστήρα επιτρεπόταν μόνο στους ενοίκους , μετά από αρκετή αναμονή ,λόγω κάποιων εκνευριστικών τηλεφωνημάτων που δέχτηκε η γραμματεία, ενημερώθηκε ότι η δουλειά δόθηκε πριν από λίγα λεπτά ,ενώ αυτός ξυριζόταν.

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ...

Πρώτη μέρα του χειμώνα που χιόνισε και όμως αυτός δεν σηκώθηκε από την καρέκλα του μέχρι να του πει η δακτυλογράφος :``Αγαπάτε την μοναξιά``. Του το είχαν πει και άλλοι ,αλλά με αυτές τις τρεις λέξεις τον χτύπησε στο αδύναμο του σημείο. Όχι ,όμως , τη μισεί τη μοναξιά ,αλλά δεν μπορεί να ανοίξει την καρδιά του στους άλλους ,παρόλο που έχει προσπαθήσει. Περιπλανήθηκε στους δρόμους εκείνη την νύχτα ,αλλά τελικά λυτρώθηκε. Άνοιξε την καρδιά του σε εκείνο το ξένο της βιομηχανικής περιοχής , σε εκείνο τον χιονάνθρωπο.

ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Φασαρία στην αυλή ,καθώς ένα αγόρι γυαλίζει το καινούριο του ποδήλατο που με τόσο κόπο απέκτησε. Ένα ποδήλατο είναι κάτι το καινούριο για μία τόσο φτωχή γειτονιά για αυτό όλοι έχουν ντυθεί με τα καλά τους και είναι περιποιημένοι .Το αγόρι ανεβαίνει στο ποδήλατο και ενώ όλοι ζητωκραυγάζουν ένα κορίτσι τοποθετεί ένα τριαντάφυλλο στο τιμόνι. Στην αρχή πηγαίνει αργά και μετέπειτα όλο και αυξάνει ταχύτητα ,μέχρι τη στιγμή που σταματά απότομα όταν το φορτηγό των τριών τόνων έκανε όλο τον κόσμο του αγοριού ένα κόκκινο τριαντάφυλλο.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Τέσσερα χρόνια περίμενε για τη στιγμή που θα γινόταν ξανά παιδί μπαίνοντας στο πατρικό του και ενθουμούμενος όλες εκείνες τις ευτυχισμένες μέρες θα ξανάνιωθε την γαλήνη των παιδικών του χρόνων. Και ναι όντως όταν πρωτομπήκε στο πατρικό του την ένιωσε ,παρόλο που είχε εργαστεί αδιάκοπα τέσσερα χρόνια για να το αποκτήσει. Όλα του θύμιζαν τα παλιά .Όταν ,όμως ,είδε μία όμορφη γυναίκα στο δρόμο και τη φαντασιώθηκε ,όλη του η παιδικότητα χάθηκε ,μαζί και οι αναμνήσεις του και έτσι έφυγε χωρίς να κλείσει την πόρτα.

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Άλλη μία συνηθισμένη σκηνή μάχης σε αυτή την ερειπωμένη πόλη. Ένα παιδί που μπαίνει ανάμεσα στις δύο παρατάξεις ,όμως, σταματά για λίγο τα πυρά ,αλλά μόνο για λίγο. Χωρίς δεύτερη σκέψη σύρθηκε μέχρι το παιδί και το έσωσε ,τραυματίζοντας μόνο το χέρι του. Ευτυχής ,λοιπόν , συλλογιζόταν :” Έσωσα τη ζωή ενός παιδιού! “. Το παιδί ,όμως, μόλις μεταφέρθηκε στα μετόπισθεν άρχισε να παίζει τον πόλεμο!! Σαστισμένος επαναλάμβανε την ίδια φράση όταν ένας συστρατιώτης του ,ενώ έτρεχε μακριά, του είπε ότι το πεδίο της μάχης θα ανατινασσόταν και αυτός τον ακολούθησε ...

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

	Ο ΞΑΝΘΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ	Η ΣΑΡΞ	ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ
ΚΥΡΙΟΙ	Χρειάζεται να βγάλουμε το παιδί από μέσα μας	Δεν είναι όλοι οι εγκόσμιοι πειρασμοί αμαρτίες	Ο πόλεμος αποξενώνει τους ανθρώπους
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ	1)Ντροπή για το τι πραγματικά ήμαστε εάν αυτό δεν είναι κοινωνικά αποδεκτό 2)Η αβάσταχτη καθημερινότητα κάνει τους ανθρώπους νωθρούς και τους αποστασιοποιεί από την προσωπική τους ζωή	1)Η αιωνιότητα και ο Θεός δεν είναι η κύρια προτεραιότητα των εξαντλημένων της ζωής 2)Μερικοί χριστιανοί δεν ήταν ή δεν είναι πάντα τόσο ηθικοί όσο δείχνουν(μπακάλης)	1)Μερικοί πειρασμοί είναι ανίκητοι/αξεπέραστοι. 2)Ο πόλεμος δίνει στους ανθρώπους την πιο πρωτόγονη και άγρια μορφή τους

	Ο ΤΟΙΧΟΣ	Σ ‘ΕΝΑ ΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΣΤΑΘΜΟ	Ο ΗΛΙΟΣ ΕΚΑΙΓΕ ΠΟΛΥ...
--	----------	-------------------------	------------------------

ΚΥΡΙΟΙ	Τα γκρι δάση καταπιέζουν την ψυχή των ανθρώπων	Μερικές φορές δεν πρέπει να κάνουμε κάτι που μπορεί να αποτύχει έτσι ώστε να έχουμε την ελπίδα ότι εάν το κάνουμε μπορεί να πετύχει	Ανεργία
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ	1)Η κοινωνική αδικία μπορεί όχι μόνο να εξαγριώσει τους ανθρώπους αλλά και να τους τρελάνει 2)Η μητέρα είναι μπορεί να κάνει τα πάντα για το παιδί της	1)Μερικά όνειρα κάποιων παιδιών είναι τόσο δυνατά που είναι ασταμάτητα 2) Ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο στο εξωτερικό	1)Η απελπισία κάνει τους ανθρώπους να κάνουν πράγματα που κανονικά δε θα έκαναν ποτέ 2)Η καλή εμφάνιση αποτελεί κύρια προϋπόθεση για την εύρεση εργασίας

	ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ...	ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ	ΚΑΙ ΩΡΑΝ 7.15 Μ.Μ.
ΚΥΡΙΟΙ	Αποξένωση (τόσο κοντά μα τόσο μακριά)	Οι αιώνιες αξίες δεν είναι οι υλικές(ποδήλατο) αλλά οι ψυχικές(τριαντάφυλλο)	Η ‘‘φιλολογία’’ και τα ψέματα σε ένα παιδί δεν έχουν κανένα νόημα
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ	1)Κοινωνικός αποκλεισμός εάν είσαι διαφορετικός (τύπος ρατσισμού) 2)Δημιουργία σαθρών ελπίδων από τον ίδιο τον άνθρωπο για το τέλος της αποξένωσης	1)Και το πιο μικρό πράγμα για κάποιον σήμερα μπορεί να είναι το όνειρο ζωής κάποιον άλλον σε κάποια άλλη εποχή 2)Άδικη μάχη μεταξύ βιομηχανίας(φορτηγό) και αθωότητας(αγόρι)	1)Ακόμη και ένας πολύ καλός υποκριτής μπορεί να ‘‘λυγίσει’’ μπροστά σε ένα παιδί 2)Ο πόλεμος ήταν τόσο καταστροφικός που όσο και να προσπαθεί να τον ωραιοποιήσει αυτό καθίσταται αδύνατο

	ΤΟ ΣΠΙΤΙ	ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΕΛΠΙΣ
ΚΥΡΙΟΙ	Τα γυμνά ερωτικά αισθήματα του ανθρώπου τον αποτρέπουν από το να γυρίσει στην αθώα παιδική του ηλικία	Ο πόλεμος δίνει στα παιδιά την εντύπωση ενός παιχνιδιού	Η έλλειψη ελπίδας αποτελεί κάτι το εγκληματικό
ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ	1)Οι αναμνήσεις και τα συναισθήματα που περικλείουν μπορούν εύκολα να δημιουργήσουν αυταπάτες 2)Μερικές φορές ο άνθρωπος μάχεται για κάτι που του φαίνεται σημαντικό αλλά κατά βάθος να είναι κάτι ακόμη και θλιβερό εάν όχι ασήμαντο	1)Μπορεί κάποιος να νομίζει ότι έκανε κάτι σημαντικό(να σώσει τη ζωή ενός παιδιού)ενώ στην πραγματικότητα υποθάλλει αυτό που μισεί περισσότερο από όλα(πόλεμος) 2)Καταστροφικές συνέπειες του πολέμου(ερείπια ,ορφανά κ.α.)	1)Ένας πόλεμος θα είναι πάντα στο κατώφλι του αύριο 2)Ο μόνος τρόπος να επιβιώσουμε είναι ελπίζουμε σε αυτό Ελπίζω Άρα Υπάρχω

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το βιβλίο έχει ως κύριο άξονα τα κοινωνικά προβλήματα, όπως ο πόλεμος, η φτώχεια, η ανεργία, η δυσκολία επιστροφής στην αθωότητα λόγω της σκληρότητας των καταστάσεων, η κοινωνική αποξένωση και η υποκρισία. Ο Σαμαράκης εμμέσως πλην σαφώς θεωρεί την ελπίδα την προστασία του ανθρώπου έναντι σε αυτά, εάν όχι το αντίδοτο για αυτά. Για αυτόν ακριβώς το λόγο υποστηρίζει στο τελευταίο του διήγημα ότι η έλλειψη ελπίδας είναι όχι μόνο ντροπή, αλλά και εγκληματική ενέργεια. Θα έλεγε κανείς ότι ο κύριος άξονας του βιβλίου μπορεί εύκολα να εντυπωθεί στη φράση “ΕΛΠΙΖΩ άρα ΥΠΑΡΧΩ”. Η ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο είναι πιο ισχυρή ακόμη και από ένα καινούριο αλλά αβέβαιο αύριο, όπως διαφαίνεται μέσω του τέταρτου διηγήματος, του οποίου το νόημα προσωπικά θεωρώ το πιο σημαντικό.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΕΛΠΙΣ

Ο κύριος λόγος για τον οποίο αυτό το αφήγημα είναι τελευταίο είναι ότι αποτελεί τη λύση του βιβλίου, καθώς η επίλυση κάθε κοινωνικού προβλήματος, κατά τον συγγραφέα, είναι η ύπαρξη ελπίδας για την επίλυσή του. Επίσης, ο άνθρωπος που πρωταγωνιστεί στο τελευταίο διήγημα είναι ο ίδιος ο συγγραφέας, ο οποίος αφού έχει γράψει όλα τα υπόλοιπα αφηγήματα, ξεκουράζεται σε ένα καφενείο και αναλογιζόμενος το τι έγραψε προσπαθεί να βρει τη λύση για όλα τα προβλήματα που ανέφερε στα διηγήματά του και την αποζητά ...και αυτή δεν είναι άλλη από την ελπίδα.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί λαϊκή και απλή ίσως και απλοϊκή γλώσσα για να μπορεί να γίνει εύκολα κατανοητός από όλους, χωρίς όμως να πέφτει στην παγίδα της απόλυτης πεζικότητας και απλοϊκότητας όπως ο . Το “μαγικό όπλο” του συγγραφέα, όμως, αποτελεί η εύστοχη χρήση των σημείων στίξης και κάποιων απλών εκφραστικών μέσων, κυρίως μεταφορών, επαναλήψεων και εικόνων. Με αυτόν τον τρόπο ο Σαμαράκης διοχετεύει ομαλά τα συναισθήματα που θέλει στον αναγνώστη, χωρίς, όμως, δύσκολες εκφράσεις που πολλές φορές επιβραδύνουν τη ροή του κειμένου. Μετέπειτα, τα θέματα και οι προβληματισμοί που θίγει ήταν ότι πιο επίκαιρο για την εποχή κατά την οποία έγραψε αυτό το βιβλίο, αλλά η τέχνη του γραπτού του λόγου διαφαίνεται κυρίως στον τρόπο προσέγγισης αυτών των θεμάτων. Τα παραδείγματα που δίνει εστιάζουν ακριβώς στο πρόβλημα που θέλει να θίξει, χωρίς όμως να υπερβάλει, κάνοντας έτσι τα παραδείγματά του απολύτως πειστικά.

Από την άλλη μεριά, υπάρχει μια μικρή επανάληψη των ίδιων προβλημάτων, τα οποία παρουσιάζονται με διαφορετικά προσώπεια κάθε φορά μέσω διαφορετικών παραδειγμάτων- διηγημάτων, όπως η φτώχεια, η οποία κυριαρχεί, και η δυσκολία επιστροφής στην αθωότητα των παιδικών μας χρόνων.

Παρόλ’ αυτά το “Ζητείται Ελπίς” είναι ένα αξιόλογο βιβλίο το οποίο αξίζει να το διαβάσει κανείς, έτσι ώστε να έχει την ευκαιρία να πλησιάσει στα αληθινά προβλήματα της ζωής και να μάθει την αξία της διατήρησης τη ελπίδας ακόμη και στις πιο δύσκολες στιγμές .